

nummerföljden hos Schlyter afser ju att följa åldern, hvilket emellertid knappast kan ske synnerligen noga, då det gäller korta tider och samme skrifvare.

13) Kristofers landslag nr 92, skrifven 1588.

14) Kristofers landslag nr 93, hvilken själf upplyser, att Mathias Marci år 1597 köpt den af »Jakop stadzscrifuare i Mariestad», stilen låter oss fylla ut Jakobs tillnamn.

Af snarlika händer äro två handskrifter skrifna, nämligen:

1) Kristofers landslag nr 94, som äfven innehåller Stadslagen nr 109. Denna lämnar icke någon upplysning om sin skrifvare, hvilket däremot är förhållandet med

2) Stadslagen nr 66. Denna säger sig själf vara skrifven af Görstaff Johansson anno 84: »Huilcken schriff t Iacob Schriffuer honom lärth haffuer».

Vi ha här, såsom synes, att göra med en skrifvare, hvars rent yrkesmässiga verksamhet vi kunna följa i ett par årtionden. Vi se honom vinna en befordran till en förmodligen ganska lugn men säkerligen också föga lukrativ tjänst såsom stadsskrifvare i den nyskapade lilla staden vid Tidån, som fick sin superintendent, blifvande biskop, redan innan den ens fått stadsprivilegier. Om han skrifvit stadens lagbok efter sedan han fått anställning hos staden eller om stadsboken varit en af hans meriter vid ansökan, kan jag icke afgöra. Beträffande texten får man, åtminstone då det gäller Kristofers landslag, det intrycket, att han för flere handskrifter följt samma förlägg. Kanske har han själf ägt en handskrift, som han skrifvit af för olika personers räkning. Denna fråga vore ju af stort intresse, om det gällde en äldre tid, då handskrifterna ha större betydelse för vår uppfattning af texten.

I afseende på smak kan Iller icke på ringaste sätt mäta sig med de skrifvare, som skänkt oss den nyss omtalade gruppen. Han använder nog flere färger, och han försöker att tota till stora granna initialer, men hans smak är ganska rå och tekniken mycket bristfällig. I ett afseende är han dock typisk för tiden. Den tid var förbi, då man åt hvilken vandrande djäkne som helst öfverlämnade att skriva af hvilken handskrift som helst. Fråga var väckt om införande af officiell auktorisation som villkor för rätten att afskrifva lagböcker och man sökte i hvarje fall få en afskrift, gjord af en person, som — med hvad rätt lämnar jag därhän — ansågs äga förutsättningar för att ge en god och pålitlig text.

Man stod, korteligen sagdt, vid ingången till den tid, hvars rättsväsen fick stödet af en auktoriserad, tryckt lagbok. Med den tiden ha våra skrifvarstugor spelat ut sin roll.